

חצי שנה אחרי מותו הפך גווארה לאגדה עולמית - גיבור מהפכת הסטודנטים - סמל של גבריות ותחליף לישו - מדוע הוכרע?

סיני, הנושא את השם תואן סאבלו צ'אנג לאבארו, שהביא מקובה 60 אלף דולאר, ל" מימון המהפכה.

ערב בואו כותב צ'ה ביומנו, ב"ז לנר במבר 1966: "ריקארדו מביא ידענות מדאי גות. הסיני נמצא בבוליביה ורוצה להיפגש איתי. זה יעורר בעיות - כי עתה ייפך המאבק לבינלאומי באמת - מבלי לקחת בחשבון את אסטאניסלאו."

אסטאניסלאו לא היה אלא כינויו של מז' כיר המפלגה הקומוניסטית הבוליבית, מאריו מונטה, שהתנגד למאבקם של "הקובאים" בארצו.

קאסטרו שמע על כך מצ'ה וניסה למנוע את התנגדותם של הקומוניסטים השמרנים. הוא הזמין את מונטה להבאנה, קיים איתו שיחות בדצמבר 1966. אתר כך סס מונטה, במחלתו, בחזרה לבוליביה, ב"ז בדצמבר גיפגש עם גווארה - אך לשווא. מונטה לא היה מוכן להסכים שצ'ה יפקד על הפעולה.

כותב צ'ה ביומנו, אותו ערב: "לאחר שיחה כללית עם מונטה, הוא העלה שלי שתי תנאים: (1) הוא יתפטר ממנהיגות מפ' לגתו, אך יבטיח לפחות את עמדתו הניטרלית לית כלפי מאבקנו, ואף יגייס קאזורים עבור רנו. (2) משום כך תישאר ההנהגה המדינית והצבאית של המאבק בידי, כל עוד המהפ' כה מתחוללת, בבסיבה בוליבית." (3) הוא ינהל את הקשרים עם אירגונים דרום אמריקאים אחרים.

"סירבתי לתנאי השני. עמדתי על כך ש" ההנהגה הצבאית תישאר בידי. השיחה נס' תימה בלא כלום."

כך, בפגישה שבלב היער, למרגלות-ההר רים, נחרץ גורלו של צ'ה גווארה - משום שהמפלגה הקומוניסטית המסורתית, שגש' מעה לקו הרשמי של מוסקבה, מחדר ממל' המת'גריליה כללי-בשתי, בהנהגת "הקוב" אים המסורפים", הם בגדו במאבק - ובל' עדיהם נשארה קבוצת-הלוחמים ללא עורף אורחי וללא קשר עם האוכלוסייה.

"המפלגה תילחם בנו"

מכך צ'ה ביומנו: "מונחה נראה כאי לז מביאים אותו לגרוסו. לדעתי, הוא

לה-סאס ("השלום") - כדי לסלק את מישרו הדיקטטורי של הגנרל רנה באריינטס אורטונה, מפקד חיל-האוויר לשעבר, שהשת' לס על הארץ בעזרת כת צבאית. הצבא ה' בוליבי כולו אינו מונה אלא 4000 איש, חמושים ומאומנים ברשלנות.

חזות-בוקרים נמושה

בתחילה הגיעו גווארה, שני שומרי ראשו, פומבו וטומה, ועוד קובאי אל' מוני. הם באו ללה-פאס באוקטובר 1966, ובנובמבר כבר היו בחזות-בוקרים נמושה, 75 קילומטר צפונית-מערבית מקאמירי - המקום בו עתיד היה צ'ה ליסול תחת כדורי מרצחיו.

חווה זו נמצאת על גדת הנהר גאקאקואר צו. בקיץ 1966 נרכשה החווה על-ידי ר' ברטו ("קוקו") פדרו, חבר לשעבר במפלגה הקומוניסטית הבוליבית, שנטש את מפלגתו, הצטרף לאנשי-קאסטרו ואף נסע להבאנה לפ' גוש את צ'ה.

קוקו היה שגרירו האישי של גווארה ב' בוליביה, וסגנו הראשי בימי-הלוחמה - עד שנפל באחת מהתנגשויות-ההרים.

קוקו גם הכין משך חודשים רבים, בסודי-סודות, את בואו של צ'ה, כשהוא נעזר על ידי קומץ קטן של נאמנים וחולמים. ה' בולטים שביניהם:

● גידו פדרו, אחיו של קוקו, המכונה "אינטי".

● לאורה גיטיירס באואר, בוליבית מ' מוצא גרמני, שעבדה כמזכירה במחלקת' ה' הסברה של לישכת הרוזן באריינטס.

● לויולה גוסמאן (23), סטודנטית לפי' לוטופיה באוניברסיטת סאן אנדרס וחברת הנוער הקומוניסטי מגיל 13.

● שורה של רופאים, רופאי-שיניים ו' מנהיגי איגודים מיקצועיים, ששיתפו פעולה עם המיבצע.

ראשיתו של כוח בינלאומי

מרתם של המכניים היתה משולבת. קודם כל - להבטיח את בואו של צ'ה. מייד עם בואו - לרכז קומץ של 50 לר' חמי-גריליה זרים, בחווה שעל גדות-הנהר.

בוליביה - וביתר ארצות היבשת הלא-טינית, יחד עם הפוטוסטאטים של שתי המחברות הירוקות, הצליחו סוכניו של קאסטרו להע' ביר העתקים של מיסמכים רבים אחרים ש' נתפסו אצל צ'ה. ביניהם: תשדירים בצופן ולאחר פיענוח, שהועברו לגווארה באמצעות מכשיר-אלחוט נייד, ממפקדתו של קאסטרו. שידל עצמו מופיע בתשדירים אלה בשם ודה ("חלבי"). סגנו המיסטורי - שאת זהו'

הרים צחיחים בלב הג'ונגל

דוע בחר המהפכ' המתמיד דווקא ב' בוליביה, מכל ארצות היבשת הדרום-

מקסים גילו

אמריקאית, כדי להתחיל בה את המרד? על כך ענה צ'ה עצמו ביומנו, אותו כתב על הארץ ותוך כריעה על ברכיו. "אנו נקים בבוליביה את הגרעין לתנועה המהפכית ב' קנה-מידה יבשתי", הוא מקוה. מבוליביה היתה צריכה המהפכה להתפשט לעבר שתי ארצות סמוכות: ארגנטינה ופרו. בוליביה שוכנת בלב היבשת הדרום-אמריקאית, ללא מוצא לים, כשכל שאר המדינות סביבה.

אין ספק ששיקולו של צ'ה נבע מניסיונו הקודם בקובה, עת לחם, יחד עם פידל הקדמה, ברכס-ההרים של סירה מאסטרסה, אבל רכס האגנים הוא ארוך, גבוה וצחיח פי כמה וכמה, ולעומתו נראית הסירה מאסטרסה הפורייה והנמוכה כילד מול ענק.

מכל מקום, במיבצר הררי וחשוף זה, ה' מוקף בגונגלים, קיוה צ'ה להקים מיבצר מהפכני, לרכז בו קומץ בינלאומי של לר' תמים, לגייס סביבם את האיכרים הבוליביים, ובעזרתם - לעלות בבוא העת על הבירה,

נפיל צ'ה גווארה

שלב זה הושלם בהצלחה: בינואר 1967 היו בחווה 17 בני-קובה, רובם - מוחתיקי מהפכני-קאסטרו, שהגיעו לבוליביה דרך גר' מניה המיורחית, צ'כוסלובקיה - ומשם, ב' עזרת מיסמכים מזויפים, דרך בראזיל, אר' גנטינה וצ'ילה.

מסביבם ההלכדו כחמישים לוחמים, ביני' הם כמה בוליבים ושני בני-פרו. הקבוצה עמדה בקשר-אלחוט מתמיד עם קאסטרו עז' עמו. כן עמד צ'ה בקשר עם פידל - המכר' נה ביומן הסודי בכינוי "חלב" - בעזרת שורה שלמה של בלדרים.

אחד מבלדרים אלה היה הסופר הצרפתי רזי דבריי, שבא לבטיסטה-הסודי מהבאנה, שם טיים זה עתה את כתיבתו של ספר-ההדרכה של המהפכה הדרום-אמריקאית, מהפכה ב' תוך מהפכה - אותו כתב ביהוד עם פידל קאסטרו עצמו, לדברי היומן.

אבל 50-60 איש אינם מספיקים כדי להדליק אש ביבשת שלמה. בדף אחר דף, בשני הפינסקים הירוקים הגדולים המכילים את יומנו, מעלה צ'ה את אכזבתו מן הבידוד המוחלט בו נמצאו הלוחמים.

משום כך הוא שיגר את לאורה גיטיירס לארגנטינה, לגייס עוד מתנדבים. היא חזרה - עם מתנדב אחד בלבד: צייר בשם סירו בוסטוס, שעתיד היה לשמש איש-קשר עם תנועת חסידי-קאסטרו בארגנטינה, המאוכ' נכת אף היא מן הקומוניסטים השמרניים, ונאמני-מוסקבה.

בנידת הקומוניסטים

כ' הצטרף לחזות-הלוחמים שבנהר נאקאקואצו. תסיני": פראוני מוצא

הסיק מדברי קוקו שלא אוחר על עקרונות אינטרנטיים, והחליט על קרע. ואכן, הקרע בוצע: ב"ז בינואר 1967 כותב צ'ה: "סיכום חודשי - כפצוי, ה' תה עמדתו של מונטה, בתחלה חמקנית ו' מאוחר יותר - בוגזנית. המפלגה חמושה נגדנו ותילחם בנו. זה לא יסבור אותנו ולא ניבנה מזה. אבל יתכן שלטוח ארוך זה לסובתנו."

כאן טעה צ'ה: תמיכת-המונים לא היתה לו: האיכרים, המגודים בהרי-האנדים את מחייחם, בקושי רב, מקרקע צחיחה, ודאי שהיו מדי מדוכאים ורעבים מכדי לעסוק ב' מהפכה. עזרתם של בני-המקום, המכירים פחות או יותר את התנאים בבוליביה, היתה חיונית. רק היא יכלה אולי לתקן את ה' מצב שנוצר.

אך הגורמים המתקדמים בבוליביה היו מבודדים מן הגרעין הקאסטרואיסטי בהרים - או מגויסים בשורות המפלגה הקומו' ניסית. בגידתו של מזכיר המפלגה בידדה טופית את צ'ה ואת אנשיו, הביאה בעקפיטן למותו.

כסיפרו מהפכה בתוך מהפכה, כתב רזי דבריי, תחת השראתו של פידל, בטרם נזון ל-30 שנות מאסר על-ידי באריינטס: "כוח' גריליה צר' להתבטט על הקרקע; על אנשי' הטביבה; לגייס אותם ליחידותיו; ומעל לכל - להבטיח את עזרתם."

זה בדיוק מה שלא קרה בבוליביה. קודם כל - בגלל העוובה, הרעב והתנאים ה' קשים. שנית - בגלל בגידתם של המנהיגים הקומוניסטיים המקומיים, ובראשם מונטה. אבל מעל לכל - משום שצ'ה נוארה, (תשנ' בשמור 10)